

یاسای وهزارهتی کشتوکال و ئاودیری

بهناوی خوای بهخشندهو میهرهبان

بهناوی گهلهوه

ئهنجومهنی نیشتمانیی کوردستانی عیراق

ژماره ی بریار: ۳۴

میژووی بریار: ۱۹۹۲/۱۱/۱۴

۲۳/گهلا ریزان/۲۶۹۲کی

«بریار»

به پی ی حوکه کانی برگه ی (۱) له ماده ی (۵۶) ی یاسای ژماره (۱) ی سالی ۱۹۹۲ و له سه ر پیتشینبازی وهزیری کشت وکال وئاودیری، بریار له سه ردانی ئهنجومهنی وهزیرانی هه ریمی کوردستانی عیراق، ئهنجومهنی نیشتمانیی کوردستانی عیراق له دانیشتنی رۆژی ۱۲/۱۱/۱۹۹۲ بریاری ده رکردنی ئه ی یاسایه ی دا:

یاسای ژماره (۱۰) سالی ۱۹۹۲ یاسای وهزارهتی کشت وکال و ئاودیری

ماده ی یه که م:

مه به ست له م ووشانه ی خواره وه ماناکانی ته نیشتیانه:

- ۱- هه ریم: هه ریمی کوردستانی عیراق.
- ۲- وهزارهت: وهزارهتی کشت وکال وئاودیری.
- ۳- وهزیر: وهزیری کشت وکال وئاودیری.
- ۴- بریکاری وهزارهت: بریکاری وهزارهتی کشت وکال وئاودیری.

ماده ی دووه م:

وهزارهت ئه م ئه رکانه به جی دینی:

- ۱- دانانی نه خسه ی کشت وکالی ی ئه وتۆ که گه شه پیدانی به ره مه ی کشت وکال وله بواره کانی رووهک وئاژده ل وپاوانه سروشتیبه کاندایه دی بیتی.
- ۲- پیتشکه شکرکردنی خزمه تگوزاری له بواری ری نیشانداندا و مسۆگه رکردنی پیوستی یه کانی به ره مه هیتانی کشت وکال و سازدانی لیکۆلینه وه ی کشت وکالی ی پراکتیکی و به شدار بوون له چه سپاندنی هاریکاری کشت وکالی و سه ره ره شتی کردنی به جیهیتانی یاساکانی زهوی سازی (الاصلاح الزراعی) و به دوا داچوونی جی به جی کسردنی ئه و چالاکی یانه ی په یوهندی یان

به‌خستنه‌کاری زهوی یه کشت وکالی یه‌کانه‌وه هه‌یه به نامانجی پیشخستی به‌ره‌می کشت وکال له‌هر‌تیمدا.

۳- نه‌خشه‌دانان بۆ سه‌رچاوده‌کانی ناو له‌هر‌تیمدا ودروستکردنی به‌ریه‌ست وپروژه‌ی ناودیری و سازدانی زهوی وزار وپاراستنی و سوودبیین له‌ناوی نزیک و قوولی ژیر زهوی (سطحی و جوفی) و به‌گه‌رخستنی و پاراستنی پروژه‌کانی ناودیری و به‌رگرتن له‌مه‌ترسی ی لافاوو ژیر رکیتف خستی سیلاوو حه‌وه‌زده‌کانی رووباره‌کان.

۴- ناماده‌کردنی لیکۆلینه‌وه‌ی تایه‌تی و سکیچ و پروگرام بۆ پروژه‌کان و کارکردن بۆ جتی به‌جتی کردنیان و جتی به‌جتی کردنی نه‌و پروژه‌انه‌ی راسته‌وخۆ له‌لایه‌نانی تره‌وه له‌ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی هه‌رتیمدا پتی یانی ده‌سپێردرین به‌سیفه‌تی به‌لێنده‌ر یاله‌لایه‌ن ده‌زگا جتی به‌جتی‌کاره‌کانیسه‌وه یا به‌لێنده‌ره‌کانی ناوخۆ یاییانی و سه‌ره‌رشتی کردنی جتی به‌جتی کردن و به‌دواداچوونیان.

۵- ته‌قه‌لادانی مسۆگه‌رکردنی تۆوی پوختکراوو سه‌مادی کیمیای و قه‌لاچۆکه‌ر (مبیدات) و دابینکردنی ده‌رمان و گرتنه‌به‌ری نه‌ورپی و شویتانه‌ی زیاد کردنی به‌ره‌م و پوختکردنی مسۆگه‌ر ده‌که‌ن.

ماده‌ی سێ یه‌م:

۱- وه‌زیر: سه‌روۆکی بالای وه‌زاره‌ته و به‌رپرسیاری یه‌که‌می جتی به‌جتی کردنی سیاسه‌ته‌که‌ی و سه‌ره‌رشتی جتی به‌جتی کردنی یاسا و په‌یره‌وو رتیمایی یه‌کانه تیا‌دا و هه‌ر له‌ویشه‌وه بریار و فه‌رمانه‌کان له‌ چوارچێوه‌ی نه‌رکه‌کانی وه‌زاره‌ت و دام و ده‌زگا و ده‌سه‌لاته‌کانی و گشت کاروباره ئی‌داری و هونه‌ری یه‌کان له‌چوارچێوه‌ی نه‌م یاسایه‌ویاسا ره‌چاو‌کراوه‌کانی تر‌دا ده‌رده‌چن بۆ‌یشی هه‌یه به‌شیک له‌ ده‌سه‌لاته‌کانی به‌بریکاری وه‌زاره‌ت و به‌رتۆه‌به‌ره گشتی یه‌کان و سه‌روۆکه‌کانی دایه‌ره سه‌ره‌کی یه‌کان له‌وه‌زاره‌تدا بسپێری له‌به‌رامبهر نه‌نجوو‌مه‌نی وه‌زیرانی‌شدا به‌و ئیعتیباره‌ی نه‌ندامتیکی هاوبه‌شیتی به‌ر پرسیاره.

۲- بریکاری وه‌زاره‌ت نه‌و نه‌رکانه به‌جتی دینی که وه‌زیر پتی یانی ده‌سپێری.

ماده‌ی چواره‌م:

دام و ده‌زگا‌کانی مه‌لبه‌ندی وه‌زاره‌ت و به‌رتۆه‌به‌رتی یه‌ گشتی یه‌کانی به‌م جوۆره ده‌بی:

- ۱- نووسینگه‌ی وه‌زیر.
- ۲- نووسینگه‌ی بریکاری وه‌زاره‌ت.
- ۳- به‌رتۆه‌به‌رتی ی گشتی دیوان.
- ۴- به‌رتۆه‌به‌رتی ی گشتی ی زهوی وزاری کشت وکالی.
- ۵- به‌رتۆه‌به‌رتی ی گشتی کاروبار و خزه‌تگوزاری و کشت وکالی.
- ۶- به‌رتۆه‌به‌رتی ی گشتی ی ناودیری و به‌ریه‌سته‌کان.
- ۷- به‌رتۆه‌به‌رتی ی گشتی سامانی ناژهل و ته‌ندروستی ی ناژهل.

- ۸- بهرتوه بهرتیتی ی گشتی ی تووتن.
 ۹- کۆمپانیای هه لکه ندنی بییری ئیرتوازی ومه لبه نده کانی لیکۆلینه وه ی پراکتیکی ی کشت وکال.
 ۱۰- بهرتوه بهرتیتی یه گشتی یه کانی کشت وکال وئاودتیری له پارتیزگاکانی ههرتیدا.

مادده ی پینجهم:

ههریه کۆی له بهرتوه بهرتیتی یه گشتی یه کان مووچه خۆزیک به پله ی بهرتوه بهرتی گشتی سه روکایه تیبی دهکا که باوهرنامه یه کی زانکۆی هه بی و له کارمه ندان وپسپۆرانیش بی.

مادده ی شه شه م:

- ۱- وه زیر بۆی هه یه دهسته ولیژنه ی هه میشه بی یه کانی بۆ جی به جی کردنی ئه رکینکی دیاری کراو پیک بیتی.
 ۲- دام ده زگاکانی وه زاره ت وئهرک وده سه لاته کانی بهرتوه بهرتیتی یه گشتی یه کان و بهرتوه بهرتیتی یه کانیان ودهسته ومه لبه نده کان به په یه ویتیک ده ستان ده کرتین.
 ۳- وه زیر بۆی هه یه له کاتی پتویستدا وله چواچیه ی بهرتوه بهرتیتی یه کاند لۆ (شعبه) پیک بیتی.

مادده ی چه وته م:

گشت مافه کانی ئه و دام وده زگایانه ی له وه بهر به وه زاره تی کشت وکال وئاودتیری ی ناوه ندی یه وه به سترابوونه وه، ده بنه مافی وه زاره تی کشت وکال وئاودتیری ی ههرتیم.

مادده ی هه شه ته م:

ده بی وه زیره په یه ونده داره کان حوکه کانی ئه م یاسایه جی به جی بکه ن.
 مادده ی تۆیه م: ئه م یاسایه له رۆژی بلاوکرده وه یه وه له رۆژنامه ی ره سمیدا کاری پت ده کری.

نهراد احمد عزیز ناغا

و/سه روکی ئه نجروه نی نیشتمانیی کوردستانی عیراق

«هۆیه کانی ده رکردنی ئه م یاسایه»

له بهر ئه وه ی ههرتیمی کوردستانی عیراق له دیر زه مانه و ناوچه به کی کشت وکالی بووه به مه بهستی په ره پیدانی به ره می کشت وکال و ناژه ل و بایه خدان به سه رچاوه کانی ناوو

به پروژه‌ه‌کانی ناودیری له هه‌رت‌مدا په‌رد‌پ‌یدان‌یان به نامانجی زیاد کردنی به‌ره‌م
وچاک‌کردنی جو‌ری وگه‌شه‌پ‌ت‌کردنی به‌ره‌می کشت وکال وناژده‌ل که‌باش‌ترین شی‌وه‌ی
به‌کاره‌یتانی توانای مادی و‌مر‌ویی له‌هه‌رت‌مدا به‌دی بیت‌نج و به‌نیازی سازدانی
بارود و‌خت‌کی گونجاو بو‌ناو‌ده‌دان‌کرده‌وی گوند وشاروچ‌که ویران‌کراو‌ده‌کانی کوردستان و‌بو
به‌دیه‌یتانی خود کیفیت‌ی (ئیکت‌یفای ذاتی) له ئیستادا له به‌ره‌مه‌یتانی کشت وکال و
ناژده‌ل‌داو هاندانی دانیش‌ت‌وو‌انی ئه‌و گوندانه که بگه‌رت‌نه‌وه بو‌ناو‌چه‌کان‌یان و بیان
بو‌ورژینه‌وه زه‌رع‌اتیان تیدا بکه‌نه‌وه ئینجا له‌به‌ر پ‌ت‌که‌اتنی ئه‌نج‌وو‌مه‌نی و‌ه‌زیرانی هه‌رت‌می
کوردستانی ع‌یراق و‌دامه‌زاندنی و‌ه‌زاره‌تی کشت وکال وناودیری، ئه‌م یاسایه‌ ده‌رک‌را.